

FORSLAG NR. 175 – Innstilling nr. 98

Vedtatt av landsmøtet

Havets ressurser må skape arbeidsplasser på land

Fiskeriressursene tilhører folket. De må forvaltes til det beste for fellesskapet og lokalsamfunnene. Sjømatnæringen er viktig for å sikre bosetting langs vår langstrakte kyst. Hjørnesteinsbedrifter i lokalsamfunnene bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping. Den rollen må fortsette og videreutvikles. En forutsetning er at næringen baseres på den norske modellen med et tett samarbeid mellom partene i arbeidslivet og staten, slik at vi får et næringsliv som sørger for helårlige arbeidsplasser og skatteinntekter. Derfor må norsk eierskap i både fiskerier og havbruk sikres og styrkes. Myndighetene må styrke kontrollen med alle landinger av fisk for å sikre kvalitet og motarbeide omgåelser av regelverket.

En næring med stor vekst potensiale. I dag er det for lite bearbeiding og verdiskaping som finner sted i Norge. I EU er det et stort antall arbeidsplasser som er basert på bearbeiding av norsk fisk. For alle fiskesorter, både villfisk og oppdrett, eksporteres i hovedsak fisken for bearbeiding i utlandet. Den utviklingen må snus. Vekst i antall arbeidsplasser forutsetter økt bearbeiding i Norge.

Markedstilgangen for bearbeidete produkter må styrkes. Myndighetene må jobbe for tollreduksjon og flere og utvidete kvoter (EU).

Permitteringsordninger er viktige. Inntil vi har oppnådd målet om helårlige arbeidsplasser må den særskilte permitteringsordningen for fiskeindustrien opprettholdes. Stortinget vedtok i desember 2019 at perioden med rett til dagpenger under permitteringer skal reduseres fra 52 til 26 uker i løpet av en 18 måneders periode. Dette vedtaket må reverseres. Alternativet må være at fiskeindustrien kommer innunder den generelle permitteringslovgivningen. Det må være et klarere skille i NAV ved behandling og oppfølging av søknader fra permitterte med en fast arbeidsgiver og ordinære arbeidssøkende. Det bør vurderes om havbruksnæringen fortsatt skal være unntatt lov om lønnsplikt under permittering. I denne delen av næringen kan man i mye større grad planlegge produksjonen og er ikke utsatt for vær og vind i like stor grad som man er i hvitfisknæringen. Dette er en lønnsom og fremoverlent næring som ikke burde ha behov for særskilte ordninger.

Hvitfisk

Industrien må styrkes. Det er et paradoks at deler av hvitfiskindustrien har problemer med lønnsomheten og ikke klarer å ta del i de generelt gode tidene innen næringen. Derfor må det nå skapes en næringspolitikk som styrker industrien. Virkemidler, nye og eksisterende, må utformes for å skape ny vekst. Fiskeripolitikken må derfor utformes for hele verdikjeden, ikke bare fiskeridelen.

Vi må skape helårsaktivitet i industrien. Dagens reguleringsregime bidrar ikke i tilstrekkelig grad til videreutvikling, innovasjon og økt verdiskaping i Norge. Særlig for hvitfisk eksisterer det omfattende regler, med klare politiske mål om å sikre aktivitet og sysselsetting langs kysten. Det er enighet om at dette regimet ikke fungerer godt nok i praksis og gir ikke helårsaktivitet. Mer helårlig råstofftilgang til norsk fiskeindustri er avgjørende for å oppnå dette. Regulering av fisket, ferskfiskordning og levendelagring kan bidra til å utjevne sesongene. Kvoteuttrekk på fiskefangster som eksporteres ubearbeidet bør utredes og iverksettes. Selskap som har flere anlegg med aktivitetsplikt, bør få anledning til spesialisering og det bør derfor være mulig å føre fisk levert etter tilbudsplikt mellom anlegg. Formål med endring må være å sikre helårlig råstofftilgang til industrien. Pliktene må ikke avvikles uten at det er foretatt en grundig konsekvensutredning.

Havbruk

Havbruk har størst vekstpotensial. Det eksporteres laks til over 100 land. I 2020 eksporterte Norge over en million tonn laks til en verdi av over 70 milliarder kroner. Videre vekst og verdiskaping forutsetter økt bearbeiding i Norge. Store miljøutfordringer og et omdømmeproblem i havbruksnæringen må tas på alvor. Havbruksnæringen må i samarbeid med myndighetene lokalt og nasjonalt ta tak i miljøutfordringene. Det må satses mer på å utvikle ny og forbedret teknologi for å bekjempe sykdom, lus og rømming. Samarbeidet mellom havbruksnæringen og forskningsinstitusjonene har bidratt til teknologiske nyvinninger, som merder til havs og til lands. Dette samarbeidet mellom enkeltaktører, myndighetene og bransjeorganisasjonene må forsterkes ytterligere.

Helårsdrift må sikres. Innføring av rullerende biomasse i oppdrettsanlegg kan bidra til jevnere tilførsel av råstoff til industrien, sikre flere helårlige arbeidsplasser og mer bearbeiding. Dette bør prøves ut og innføres om det viser seg at dette er forsvarlig. Prøveordningen må følges av forskningsmiljøene for å fortløpende vurdere de miljømessige og andre konsekvenser i verdikjeden både av negativ og positiv art. Areal og produksjonsavgift må utformes slik at den bidrar til styrking av lokalsamfunnene.

Pelagisk

Pelagisk konsumindustri har de siste 20 årene fått store utfordringer med å fylle arbeidsåret med råstoff. Dette skyldes strukturering i flåten og reduserte driftsdøgn på grunn av større båter. Industrien er i større grad blitt avhengig av å kunne kjøpe fangster fra utenlandske båter. En videre strukturering, selv innenfor det som nå er lovlig, vil kunne få store konsekvenser. Muligheten til å kjøpe utenlandsk råstoff må beholdes.

Fiskeolje- og mel/fôr

Vi må bli selvforsynt med fôr. Det pelagiske fisket og olje- og mel industrien er avhengig av et aktivt forvaltningsregime og sikker tilgang på råstoff. Pelagisk fiske er viktig både for konsum, produksjon av fiskeolje/fiskemel og fôrindustrien. Fôrindustrien er viktig for fortsatt vekst i oppdrettsnæringen og bør sikres gode rammebetingelser. Landbruket har også store utfordringer knyttet til fôr, og et samarbeid vil styrke begge næringene. Myndighetene må aktivt bidra til dette.

NNN LANDSMØTE 2021

Restråstoff

Restråstoff er en viktig ressurs. Mulighetene for å benytte restråstoff fra sjømat i biomarin industri må utløse en fellessatsing fra myndighetene og bedriftene. Det som tidligere har vært sett på som avfall som var vanskelig å bli kvitt, er nå i ferd med å bli

godt betalt råstoff for en ny kunnskapsbasert og høyteknologisk industri med globale markeder. Dette er en næring med stort potensiale.

92

NNN krever:

- At det skapes en forutsigbar næringspolitikk som styrker industrien i sjømatnæringen.
- At plikt- og kvotesystemet innrettes slik at aktivitet i landindustrien sikres.
- At alle deler av industrien sikres helårlig tilførsel av råstoff av riktig kvalitet og mengde.
- At det utredes en form for kvotetrek på eksport av ubearbeidet fisk.
- At alt restråstoff i sjømatnæringa ivaretas og utnyttes.
- At permitteringsreglene opprettholdes og styrkes for hvitfiskindustrien.
- At norsk eierskap sikres og styrkes både i fiskeri og havbruk.
- At det stilles krav til blant annet bearbeiding, FoU og trainee- og lærlingeplasser til oppdrettsselskap som kontrollerer store deler av oppdrettsnæringen.